

İKTİSADİ YÖNELİM İSTATİSTİKLERİ VE REEL KESİM GÜVEN ENDEKSİ

VERİ YÖNETİŞİMİ VE İSTATİSTİK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ANKETLER VE ENDEKSLER MÜDÜRLÜĞÜ

NİSAN 2022

TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI

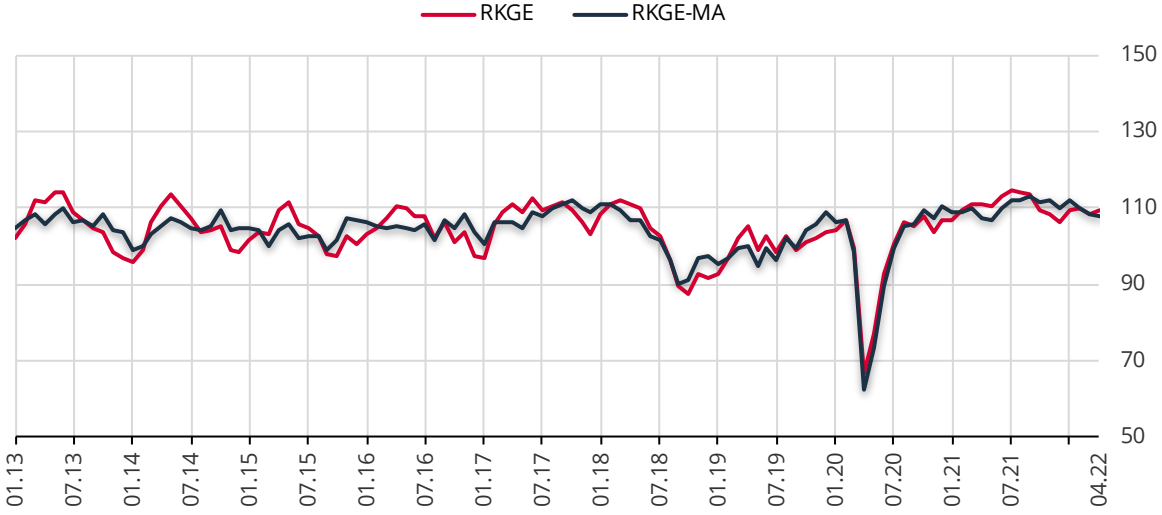
İktisadi Yönelim İstatistikleri ve Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE)

2022 yılı Nisan ayında İktisadi Yönelim Anketi sonuçları, imalat sanayinde faaliyet gösteren **1725** iş yerinin yanıtlarının ağırlıklandırılıp toplulaştırılmasıyla elde edilerek değerlendirilmiştir.

2022 yılı Nisan ayında RKGE, bir önceki aya göre **1,2** puan artarak **109,7** seviyesinde gerçekleşmiştir. Endeksi oluşturan anket sorularına ait yayılma endeksleri incelendiğinde, son üç aydaki toplam sipariş miktarı, sabit sermaye yatırım harcaması, genel gidişat ve mevcut mamul mal stokuna ilişkin değerlendirmeler endeksi artış yönünde etkilerken, gelecek üç aydaki üretim hacmi, mevcut toplam sipariş miktarı, gelecek üç aydaki toplam istihdam ve gelecek üç aydaki ihracat sipariş miktarına ilişkin değerlendirmeler endeksi azalış yönünde etkilemiştir.

Mevsimsellikten arındırılmış reel kesim güven endeksi (RKGE-MA) bir önceki aya göre **0,5** puan azalarak **107,7** seviyesinde gerçekleşmiştir.

Grafik 1. Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE) ve RKGE-MA

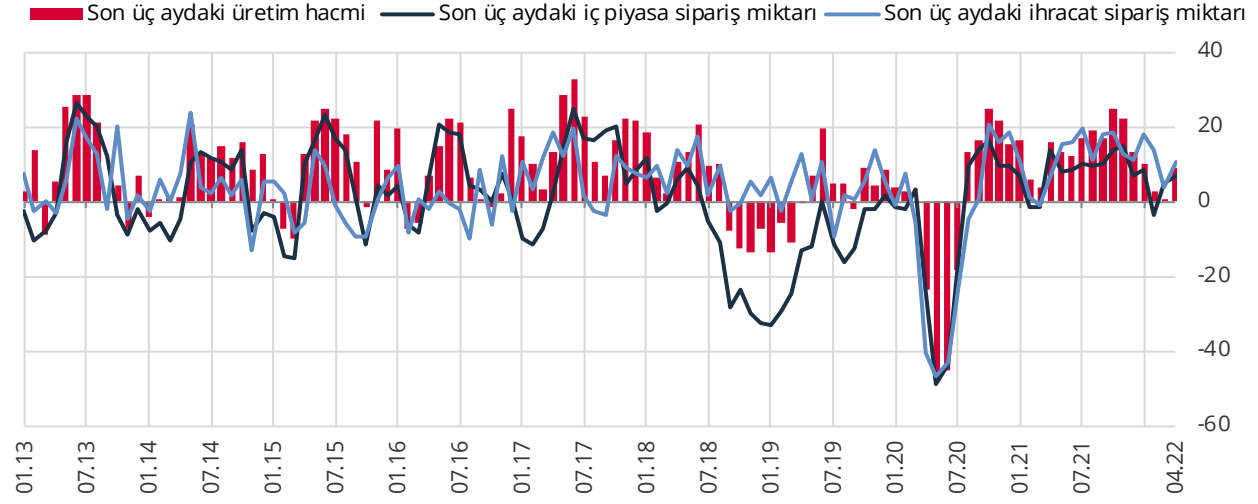
RKGE=100: Anketin kapsadığı reel kesim temsilcileri tarafından yapılan değerlendirmelere göre ekonomik faaliyetlere ilişkin istikrarlı görünüm
RKGE>100: Anketin kapsadığı reel kesim temsilcilerinin ekonomik faaliyetlere ilişkin güveninin arttığı (iyimser) görünüm
RKGE<100: Anketin kapsadığı reel kesim temsilcilerinin ekonomik faaliyetlere ilişkin güveninin azaldığı (kötümser) görünüm

Tablo 1. İYA Toplu Sonuçlara İlişkin Gelişmeler (*)

	Son Üç Ay	Mevcut	Gelecek Üç Ay
Üretim Hacmi	↑ ↓		↓ ↓
Toplam Sipariş Miktarı	↑ ↓	↓ ↑	↓ ↓
İç Piyasa Sipariş Miktarı	↑ ↓	↓ ↓	↓ ↑
İhracat Sipariş Miktarı	↑ ↑	↓ ↑	↓ ↑
Toplam İstihdam			↓ ↑
Ortalama Birim Maliyet	↑ ↑		↑ ↑
Satış Fiyatı			↓ ↑

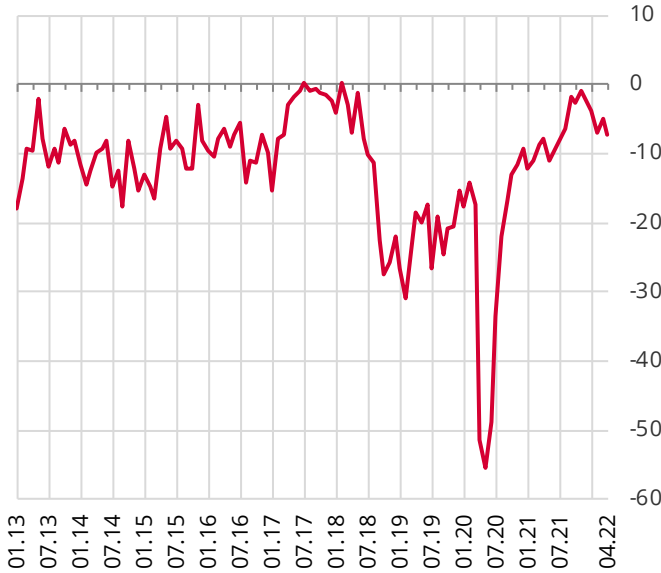
(*) Kısa oklar bir önceki aya göre olan değişimleri (aylık), uzun oklar ise bir önceki yılın aynı ayına göre olan değişimleri (yıllık) göstermektedir. Maliyet ve satış fiyatı değişkenleri dışındaki değişkenlerde lacivert oklar artışı, kırmızı oklar ise azalışı göstermektedir.

Grafik 2. Son Üç Aydaki Üretim Hacmi, İç Piyasa Sipariş Miktarı ve İhracat Sipariş Miktarı (Denge)

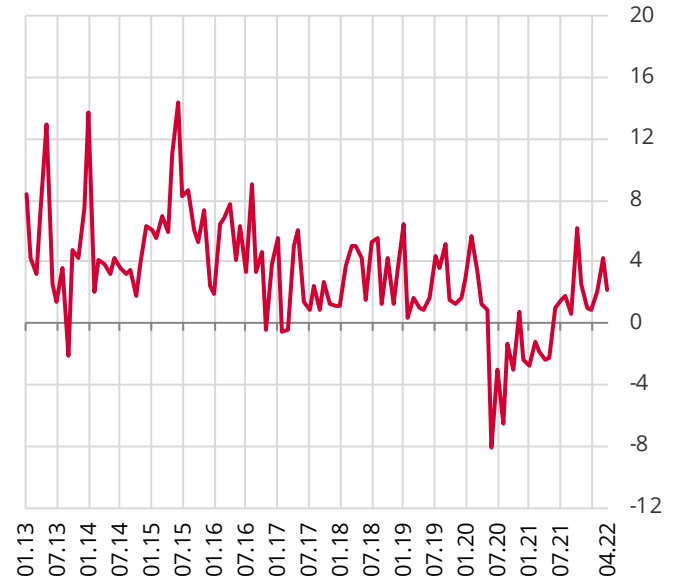

Son üç aya yönelik değerlendirmelerde, üretim hacmi, iç piyasa sipariş miktarı ve ihracat sipariş miktarında artış bildirenler lehine olan seyrin bir önceki aya göre güçlendiği gözlenmektedir.

Grafik 3. Şu Anda Kayıtlı Toplam Siparişler (Denge)

Grafik 4. Mevcut Mamul Mal Stoku (Denge)

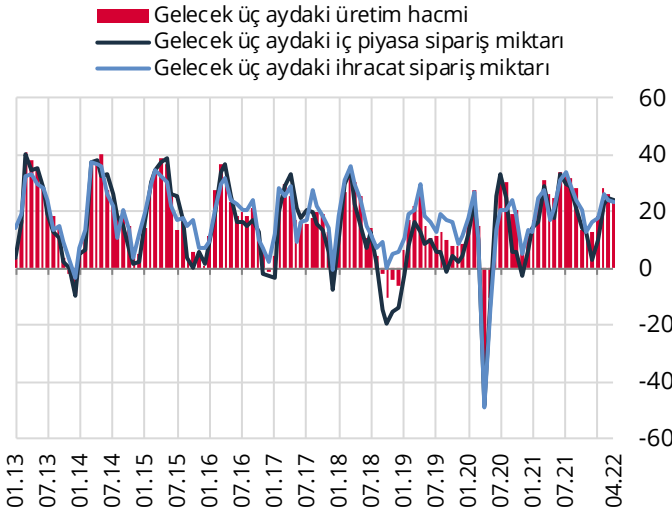

Mevcut toplam siparişlerin mevsim normallerinin altında olduğu yönündeki değerlendirmelerin bir önceki aya göre güçlendiği, mevcut mamul mal stokları seviyesinin mevsim normallerinin üstünde olduğu yönündeki değerlendirmelerin ise bir önceki aya göre zayıfladığı görülmektedir.

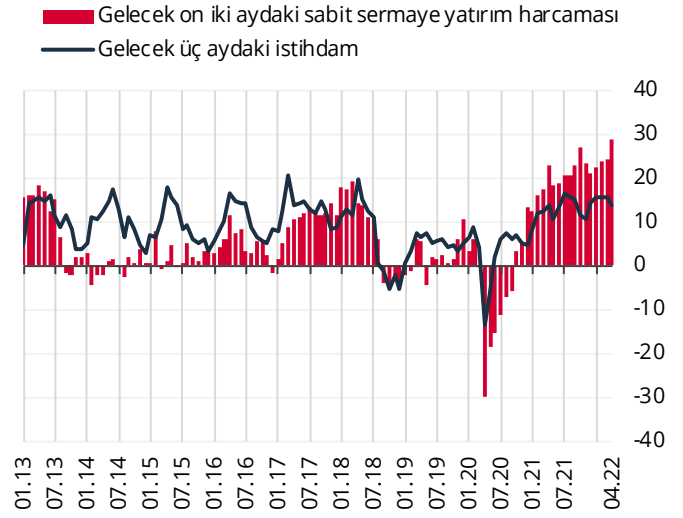
Denge: İktisadi Yönelim Anketi'nin ilgili sorusuna toplam cevap verenler içerisinde, pozitif (arttı, artacak, daha iyimser, normal üstü, iyileşti) ve negatif (azaldı, azalacak, daha kötümser, normal altı, kötüleşti) cevap verenlerin yüzdelere farkıdır.

Gelecek üç aya yönelik değerlendirmelerde, üretim hacmi, iç piyasa sipariş miktarı ve ihracat sipariş miktarında bir önceki ayda artış bekleyenler lehine olan seyrin zayıfladığı görülmektedir. Gelecek üç aydaki istihdama ilişkin artış yönlü beklentilerin zayıfladığı, gelecek on iki aydaki sabit sermaye yatırım harcamasına ilişkin artış yönlü beklentilerin ise güçlendiği gözlenmektedir.

Grafik 5. Gelecek Üç Aydaki Üretim Hacmi, İç Piyasa Sipariş Miktarı ve İhracat Sipariş Miktarı (Denge)

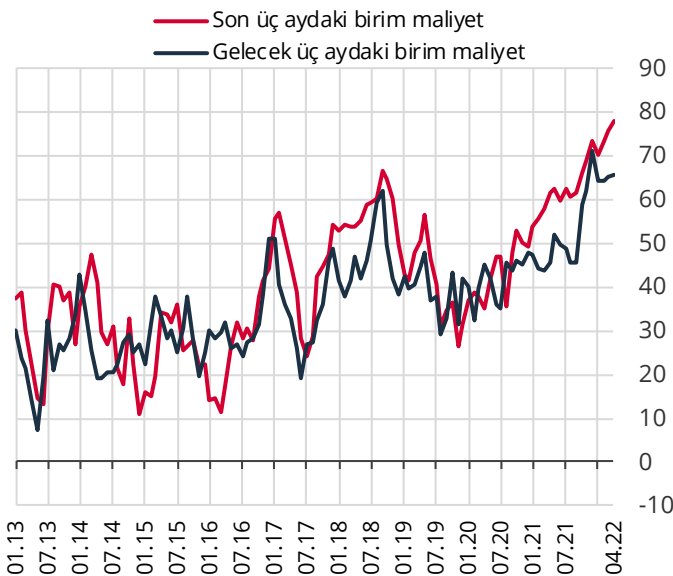

Grafik 6. Gelecek On İki Aydaki Sabit Sermaye Yatırım Harcaması ve Gelecek Üç Aydaki Toplam İstihdam (Denge)

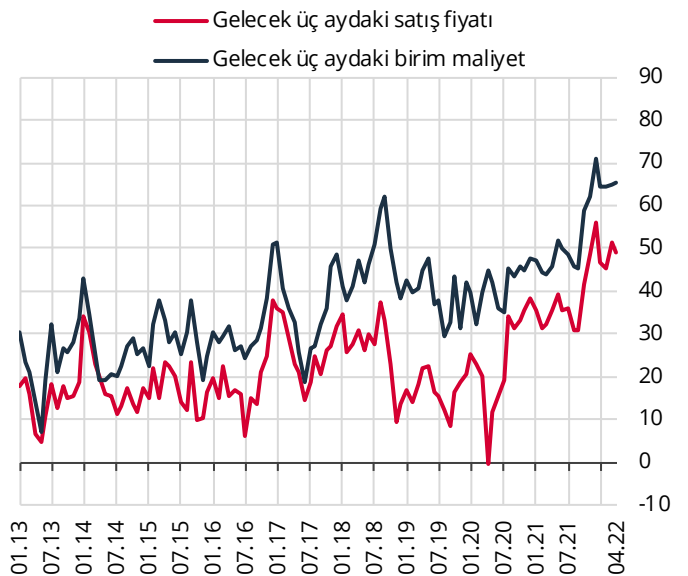

Ortalama birim maliyetlerde, son üç ayda artış olduğunu bildirenler ve gelecek üç ayda artış olacağını bekleyenler lehine olan seyrin güçlendiği görülmektedir. Gelecek üç aydaki satış fiyatına ilişkin artış yönlü beklentilerin ise zayıfladığı gözlenmektedir. Gelecek on iki aylık dönem sonu itibarıyla yıllık ÜFE beklentisi bir önceki aya göre **10,1** puan artarak yüzde **64,9** seviyesinde gerçekleşmiştir.

Grafik 7. Son Üç Ay ve Gelecek Üç Aydaki Birim Maliyet (Denge)

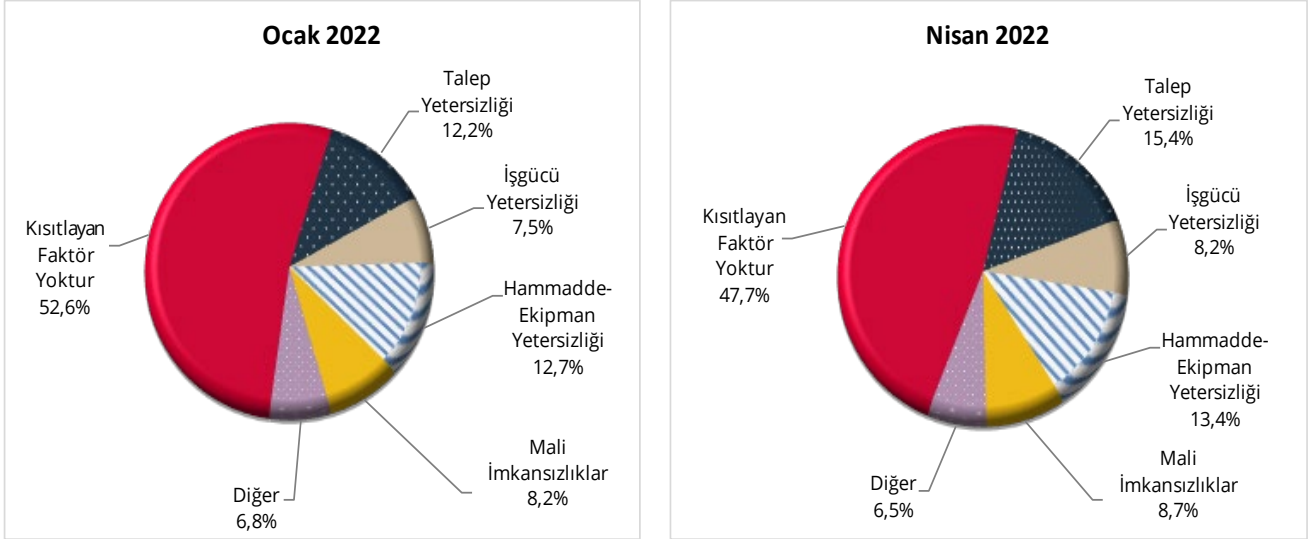

Grafik 8. Gelecek Üç Aydaki Birim Maliyet ve Satış Fiyatı (Denge)

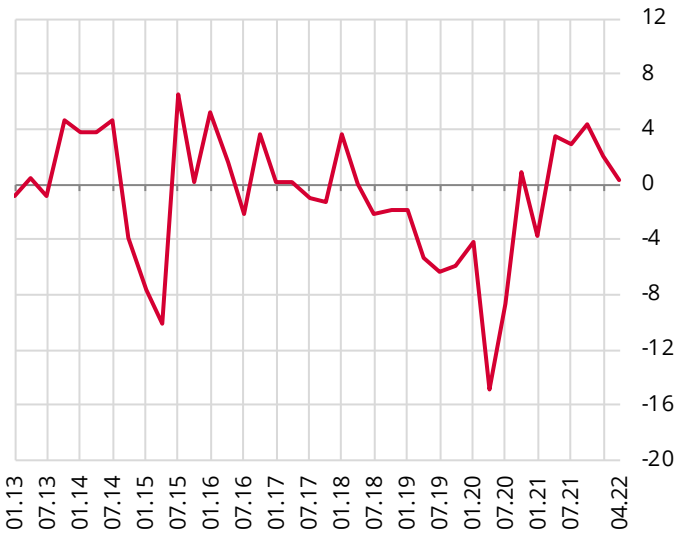
2022 yılı Nisan ayında, ankete katılan işyerlerinin yüzde **47,7**'si üretimlerini kısıtlayan faktör bulunmadığını belirtirken, yüzde **15,4**'ü talep yetersizliğinin üretimlerini kısıtlayan en önemli faktör olduğunu belirtmiş, onu sırasıyla hammadde-ekipman yetersizliği, mali imkansızlıklar, işgücü yetersizliği ve diğer faktörler izlemiştir.

Grafik 9. Üretimi Kısıtlayan Faktörler (%)

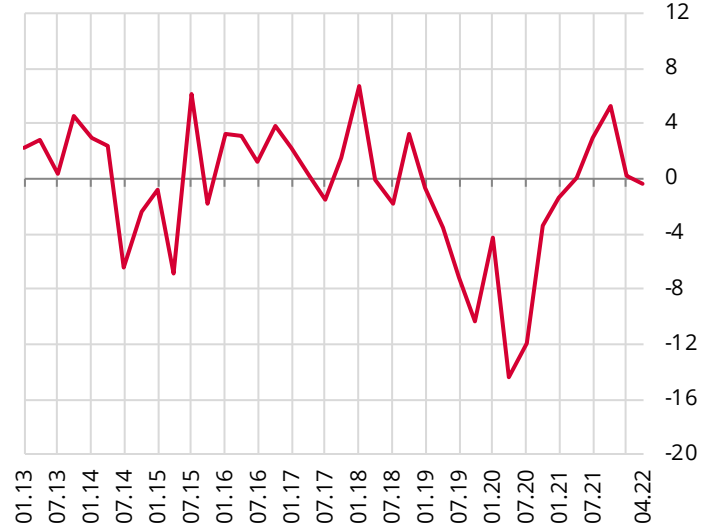

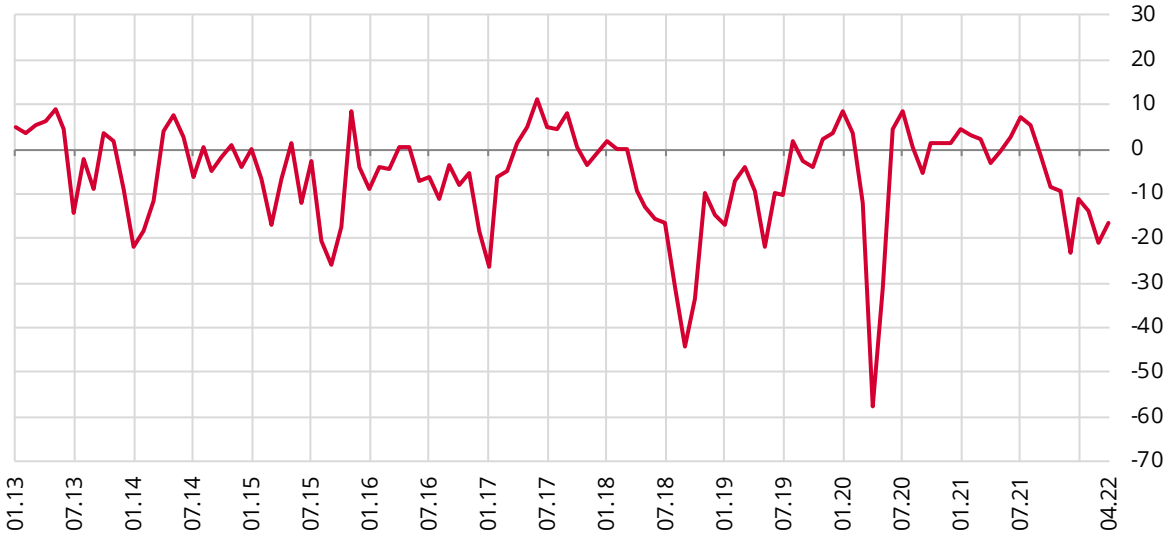
Son üç aydaki rekabet gücüne ilişkin gelişmeler değerlendirildiğinde, yurt içi piyasalardaki rekabet gücüne ilişkin olarak bir önceki dönemde artış bildirenler lehine olan seyrin azalış bildirenler lehine döndüğü gözlenmektedir. Avrupa Birliği içindeki piyasalardaki rekabet gücüne ilişkin artış yönlü değerlendirmelerin zayıfladığı, Avrupa Birliği dışındaki yurt dışı piyasalardaki rekabet gücüne ilişkin artış yönündeki seyrin ise azalış bildirenler lehine döndüğü görülmektedir.

Grafik 10. Avrupa Birliği İçindeki Rekabet Gücü (Denge)

Grafik 11. Avrupa Birliği Dışındaki Rekabet Gücü (Denge)

Grafik 12. Genel Gidişat (Denge)

İçinde bulunduğu sanayi dalındaki genel gidişat konusunda, bir önceki aya kıyasla daha iyimser olduğunu belirtenlerin oranı yüzde **7,0** ile bir önceki dönem seviyesinde gerçekleşmiştir. Aynı kaldığını belirtenlerin oranı yüzde **69,6**'ya yükselirken, daha kötümser olduğunu belirtenlerin oranı ise yüzde **23,4**'e gerilemiştir.

- İktisadi Yönelim İstatistikleri, Mayıs 2007 tarihinden itibaren "Avrupa Birliği Uyumlulaştırılmış İşyeri ve Tüketici Anketleri Ortak Programı'na dahil olarak, Bankamız ve Avrupa Komisyonu'nun ortak finansman katkısıyla gerçekleştirilmekte ve ayrıca Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamında yayımlanmaktadır.
- İlgili verilere ve yöntemsel açıklama metnine, <http://www.tcmb.gov.tr> internet adresindeki "İstatistikler/Eğilim Anketleri/İktisadi Yönelim İstatistikleri ve Reel Kesim Güven Endeksi" başlığı altında ulaşılabilir. Veriler ayrıca zaman serisi olarak "İstatistikler/Elektronik Veri Dağıtım Sistemi (EVDS)/Anketler" başlıkları altında da yer almaktadır.
- Anket sonuçları, katılımcıların değerlendirmeleri esas alınarak hesaplanmakta olup, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın görüş ve tahminlerini yansıtmamaktadır.

Görüş ve Önerileriniz için:

E-posta: iya@tcmb.gov.tr

İktisadi Yönelim Anketi Toplu Sonuçları (Denge Değerleri)

		OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK
Son üç aydaki üretim hacminiz	2021	16,2	5,8	3,9	15,9	13,2	12,0	17,1	19,2	17,0	24,8	22,2	13,4
	2022	10,0	2,8	0,7	9,1								
Şu anda kayıtlı toplam siparişlerinizin miktarı	2021	-12,0	-10,9	-8,6	-7,8	-11,0	-9,3	-8,1	-6,4	-1,6	-2,7	-0,9	-2,7
	2022	-3,9	-7,0	-5,0	-7,1								
Şu anda kayıtlı ihracat siparişlerinizin miktarı	2021	-16,8	-13,7	-12,7	-11,4	-11,0	-10,6	-6,7	-4,9	-1,8	-3,2	-6,0	-5,4
	2022	-4,9	-4,8	-6,4	-8,5								
Mevcut mamul mal stoklarınızın seviyesi	2021	-2,8	-1,2	-1,9	-2,4	-2,3	1,0	1,5	1,8	0,6	6,2	2,6	1,0
	2022	0,8	2,0	4,2	2,1								
Gelecek üç aydaki üretim hacmi beklentiniz	2021	17,1	24,0	30,9	25,9	25,0	34,1	32,9	31,6	28,3	13,3	11,9	12,7
	2022	18,6	28,0	25,9	23,5								
Gelecek üç aydaki satış fiyatı beklentiniz	2021	35,4	31,5	32,5	35,4	39,5	35,7	36,2	30,9	31,0	41,4	48,6	56,2
	2022	46,8	45,2	51,6	49,1								
Gelecek üç aydaki toplam istihdam beklentiniz	2021	8,1	12,1	12,4	13,7	10,6	13,6	16,4	15,7	15,2	11,6	10,6	14,2
	2022	15,6	15,8	15,8	13,9								
Kayıtlı siparişleriniz ve gelecek aylardaki talep beklentiniz göz önüne alındığında, şu andaki üretim kapasitenizin seviyesi	2021	-1,0			-0,7			0,0			-2,1		
	2022	1,2			-2,0								
Mevcut sipariş kayıtlarınız üretiminizi kaç ay sürdürmenizi sağlar ?	2021	3,8			3,9			3,9			3,9		
	2022	4,2			4,1								
Son üç ayda alınan toplam siparişlerinizin miktarı	2021	10,5	4,3	2,0	16,9	15,9	13,9	16,7	16,0	20,3	21,3	21,3	10,5
	2022	17,3	6,7	7,6	13,2								
Gelecek üç aydaki ihracat sipariş miktarı beklentiniz	2021	12,9	24,5	27,6	16,9	21,1	31,2	34,2	29,6	23,9	20,5	12,7	16,6
	2022	17,9	26,4	24,1	23,4								
Kapasite kullanım oranı	2021	75,4	74,9	74,7	75,9	75,3	76,6	76,7	77,1	78,1	78,0	78,1	78,7
	2022	77,6	76,6	77,3	77,8								
Son üç ayda yurt içindeki rekabet gücünüz	2021	2,7			3,5			3,5			5,9		
	2022	3,7			-0,4								
Son üç ayda Avrupa Birliği içindeki yurt dışı piyasalarda rekabet gücünüz	2021	-3,8			3,5			2,9			4,3		
	2022	2,1			0,3								
Son üç ayda Avrupa Birliği dışındaki yurt dışı piyasalarda rekabet gücünüz	2021	-1,4			0,1			3,0			5,3		
	2022	0,2			-0,3								
Gelecek üç aydaki toplam sipariş miktarı beklentiniz	2021	18,5	25,0	32,6	26,8	23,4	33,6	34,5	34,0	27,4	19,1	13,5	12,0
	2022	17,8	27,3	29,0	26,4								
Son üç ayda alınan ihracat siparişlerinizin miktarı	2021	11,0	0,9	-0,8	6,4	15,5	15,8	19,4	11,0	17,9	18,7	12,6	10,9
	2022	17,9	13,6	3,7	10,6								
Şu anda kayıtlı iç piyasa siparişlerinizin miktarı	2021	-12,7	-10,4	-10,6	-10,6	-15,1	-13,3	-10,6	-9,8	-7,3	-2,7	-2,5	-4,2
	2022	-7,0	-8,7	-7,2	-10,9								
Son üç ayda alınan iç piyasa siparişlerinizin miktarı	2021	7,1	-1,7	-1,7	13,7	8,1	8,6	9,9	9,5	10,0	13,6	14,5	6,8
	2022	8,3	-3,6	4,9	7,0								
Gelecek üç aydaki iç piyasa sipariş beklentiniz	2021	14,5	16,3	28,9	19,1	17,9	32,9	29,7	28,8	21,2	14,5	13,0	3,2
	2022	10,2	22,3	24,9	24,1								
Gelecek üç aydaki iç piyasa satış fiyatı beklentiniz	2021	34,3	31,9	32,7	36,2	37,0	37,2	37,1	32,2	29,6	35,7	45,3	53,8
	2022	41,9	45,3	48,1	45,7								
Geçmiş on iki aya kıyasla, gelecek on iki ayda, sabit sermaye yatırım harcaması beklentiniz	2021	12,5	16,2	17,7	22,8	18,6	19,0	20,8	20,5	23,1	26,9	23,4	21,3
	2022	22,7	24,1	24,4	29,0								
Son üç aydaki ortalama birim maliyetiniz	2021	53,7	55,4	57,9	61,5	62,4	59,7	62,3	60,8	61,3	66,0	69,0	73,4
	2022	70,4	73,4	75,7	77,9								
Gelecek üç aydaki ortalama birim maliyeti beklentiniz	2021	47,3	44,2	43,8	45,8	52,0	49,8	48,8	45,6	45,5	58,9	62,2	71,1
	2022	64,3	64,4	65,1	65,5								
Gelecek on iki aylık dönem sonu itibarıyla, yıllık üretici fiyatları enflasyonu beklentiniz (Yüzde)	2021	16,5	16,4	17,5	19,2	20,6	21,8	23,2	24,6	26,1	27,7	30,1	35,3
	2022	43,5	49,0	54,8	64,9								
Gelecek üç aylık dönemde kısa vadeli Türk Lirası kredi faiz oranı beklentiniz	2021	27,4	14,6	21,8	11,6	12,8	6,6	9,6	5,2	-0,2	-3,6	-6,7	-8,2
	2022	20,0	12,9	29,9	24,8								
Sanayi dalınızdaki genel gidişat konusunda bir ay öncesine kıyasla görüşünüz	2021	4,3	3,1	2,1	-2,9	-0,3	2,5	7,0	5,6	-1,3	-8,3	-9,4	-23,0
	2022	-11,2	-14,0	-20,8	-16,4								

Not: İktisadi Yönelim Anketi'nin ağırlıklı ve ağırlıksız toplu sonuçları <http://evds.tcmb.gov.tr> adresinde zaman serisi olarak yayımlanmaktadır.